

pracę. Skupował majątki ziemskie chroniąc je tym samym przed sprzedażą Prusakom. W Poznaniu został współzałożycielem Banku Ziemskiego. W 1885 roku, w ramach tzw. „rugów pruskich”, Zamoyski musiał opuścić Kórnik i przeniósł się do Zaboru Austriackiego, do Galicji (Lubowla na Spiszu), a następnie do Kalwarii Zebrzydowskiej.

W 1889 roku w drodze licytacji nabył dobra zakopiańskie. Tutaj zasłynął jako niezwykle zaangażowany człowiek wielkiej inicjatywy społecznej. Zaprowadził racjonalną gospodarkę leśną. Przystąpił do budowy kolei z Chabówki do Zakopanego oraz z Jaworzna do Piły. Przy dużym udziale hr. Władysława Zamoyskiego zbudowano drogi bite do Morskiego Oka, Doliny Kościeliskiej. Przyczynił się do budowy wodociągu, elektrowni, szkoły na Olczy, szpitala i wielu innych obiektów, a także do wygrania procesu o Morskie Oko. Hrabia przekazał Adamowi Chmielowskiemu - św. Bratu Albertowi rozległy teren, na którym powstał klasztor.

Po wybuchu I wojny światowej mieszkał w Paryżu gdzie wspierał siostrę Marię w założonym Biurze Opieki nad Robotnikami Polskimi. Biuro to udzielało pomocy jeńcom polskim osadzonym w obozie francuskim.

Kazimierz Spaleniec, realizator cyklu spotkań pt. „Regionalizm jako forma promocji regionu”, historyk, regionalista, animator kultury, długoletni pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Lublinie, autor i redaktor wielu publikacji poświęconych upowszechnianiu historii, kultury i ruchu regionalistycznego. Posiada na swoim koncie wiele dokonań, m.in. związanych z aktywną realizacją konkursu „Dni Miejscowości” i tworzeniem izb pamięci. Szczególne zasługi położył jako animator towarzystw regionalnych. Z jego udziałem powstało 78 towarzystw na ponad 125 aktualnie prowadzących działalność na Lubelszczyźnie. Pod jego redakcją ukazały się m.in.: *Studia z dziejów Grabowca*, Lublin–Grabowiec 2003; *Dzieje Uchań 1484-2006*, Uchanie 2006, II wyd. poszerzone i uzupełnione, Uchanie 2009, album *Historia wykuta w kamieniu. 40 lat twórczości artystycznej Witolda Marcewicza*, Lublin 2008, a także *Dzieje Krzczonowa 1359-2011*, Krzczonów 2012.

Przekazywał fundusze Komitetowi Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce. Współpracował z Komitetem Narodowym Polskim i jego członkami - Romanem Dmowskim, Ignacym Paderewskim, Józefem Hallerem. Hrabia Władysław Zamoyski finansował także udział Kampanii Kórnickiej w Powstaniu Wielkopolskim.

W 1920 r. Zamoyscy powrócili do Kórnika. Celem w tym okresie było odbudowanie i zabezpieczenie majątku i przekazanie go w darze narodowi polskiemu. Temu celowi miała służyć Fundacja Kórnicka, której statut został przekazany przez hr. Władysława i jego siostrę Marię prezydentowi RP Stanisławowi Wojciechowskiemu.

W lutym 1924 roku Zamoyscy podpisali akt donacyjny, a w czerwcu Władysław aktem notarialnym zrzekł się całego majątku na rzecz fundacji. We wrześniu przekazał narodowi polskiemu w testamencie bezcenny księgozbiór - Bibliotekę Kórnicką oraz dzieła sztuki.

3 października 1924 roku zmarł pochowany w krypcie Zamoyskich w kościele kórnickim.

200 lat spółdzielczości na ziemiach polskich

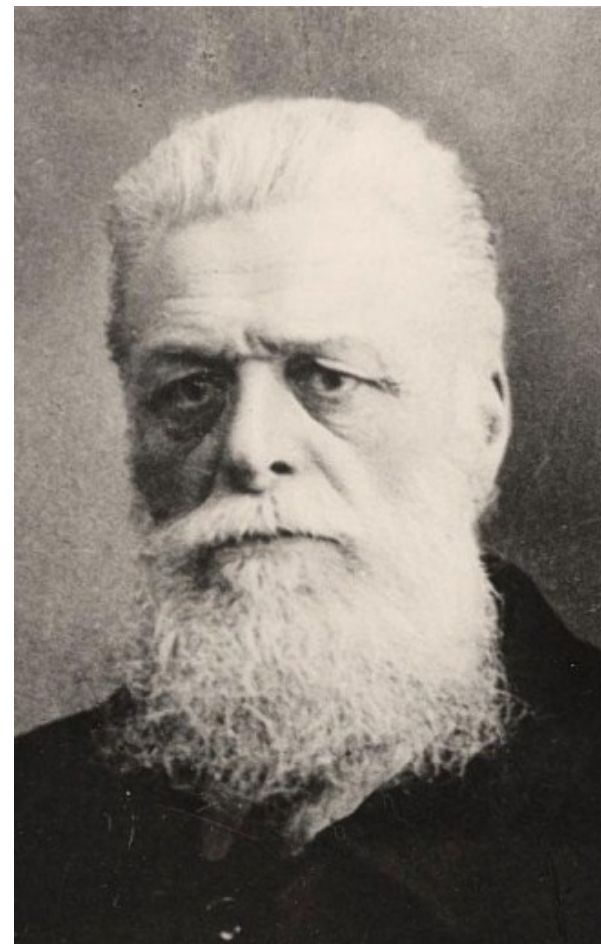

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie historyczne z cyklu
„Postacie niezwykle”

hr. Władysław Zamoyski (1853-1924)

Hr. Władysław Zamoyski jest postacią wywodzącą się z wielkiego rodu Zamoyskich. Przypomnijmy wybranych przedstawicieli tego rodu i ich dokonania.

Jan Zamoyski (1542-1605), kanclerz koronny od 1578 r., hetman wielki koronny od 1581 r., przywódca szlachty i doradca króla Stefana Batorego. Zwycięzca w bitwie pod Byczyną w 1558 r., przeciwnik Habsburgów, przywrócił zwierzchnictwo Polski nad Mołdawią i Wołoszczyzną. W 1602 r. odzyskał Inflanty. Założyciel Zamościa i Akademii Zamojskiej.

Maurycy Zamoyski (1871-1938), polityk w Królestwie Polskim. Podczas I wojny światowej, wiceprezes Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu. W 1924 r. został ministrem spraw zagranicznych RP.

Hr. Władysław Zamoyski (1809-1868), działacz polityczny, generał, uczestnik powstania 1830 r. Na emigracji we Francji, jeden z kierowników „Hotelu Lambert”.

Postać hr. Władysława Zamoyskiego (1853-1924)

Urodził się w Paryżu 18 listopada 1853 roku. Rodzicami jego byli gen. hr. Władysław Zamoyski i hr. Jadwiga Działyńska wywodząca się z zacnego rodu z Wielkopolski z Kórniku.

Rodzina ta przebywała na emigracji z dala od zniewolonej Ojczyzny. Hrabia Władysław Zamoyski formalnie był obywatelem francuskim. Na uwagę zasługiwała atmosfera patriotyczna panująca w rodzinie. Ojciec, określając program wychowania, pisał, iż „cel całego ich (dzieci) wychowania nie może być inny, jak tylko służenie własnemu krajowi”. Matka hr. Jadwiga Działyńska ciągle podkreślała, iż „poważanie zdobywa się nie dzięki stanowi posiadania i pochodzenia, ale ciężką pracą”. Wpajano dzieciom odpowiedzialność, skromność i oszczędność.

Hrabia Władysław Zamoyski w swoim postępowaniu był przez całe swoje życie wierny tym zasadom. Ukończył elitarną Lycée Charlemagne i edukację wojskową w armii francuskiej w stopniu podporucznika. Znaczną część młodego wieku poświęcił na podróże. Przebywał w Australii, Nowej Zelandii, na Tasmanii, w Nowej Kaledonii, na Tahiti, Hawajach i w Stanach Zjednoczonych. W czasie tych podróży pogłębił swoją wiedzę m.in. na

temat gospodarowania. W 1880 roku przebywał jako attache Rządowej Komisji Francuskiej na Wystawie Powszechnej w Sydney. Tutaj otrzymał informacje o śmierci wuja hr. Jana Działyńskiego oraz wiadomość o spadku, który mu Jan zapisał: „Moim generalnym sukcesorem mianuję siostrzeńca mego hr. Władysława Zamoyskiego w Paryżu - syna gen. Władysława Zamoyskiego z małżeństwa z hr. Jadwigą z domu Działyńska. Tenże ma odziedziczyć cały mój majątek ruchomy i nieruchomy”.

W sierpniu 1881 roku nastąpiło przekazanie majątku w Kórniku. Hrabia Władysław Zamoyski przystąpił do pracy, postanowił oddłużyć majątek, wyremontować zamek kórnicki oraz sprawnie i racjonalnie nimi zarządzać. W efekcie tych zamierzeń udało się powiększyć majątek o 3000 ha - ostatecznie dobra kórnickie liczyły 13 000 ha. Władysław z ogromnym poświęceniem podjął w Kórniku działalność społeczną i patriotyczną. Poszerzył działalność spółki „Plug” - przedsiębiorstwa handlującego żelazem, m.in. uruchamiając warsztat, odlewnię, produkcję maszyn rolniczych, ich sprzedaż i naprawy. Dzięki temu wielu Polaków miało

200 lat spółdzielczości na ziemiach polskich

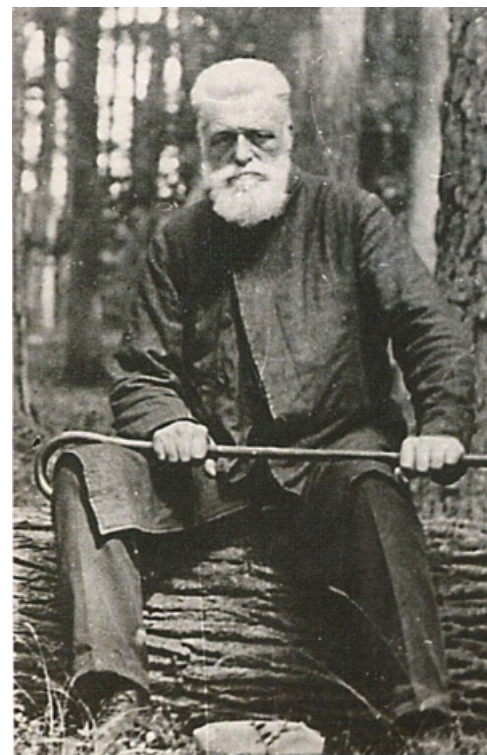

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie historyczne z cyklu
„Postacie niezwykle”

hr. Władysław Zamoyski (1853-1924)

Prowadzenie Kazimierz Spaleniak

Spotkanie odbędzie się

we wtorek 17 maja 2016 r. o godz. 18.00

w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM

w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29

www.domkulturyism.pl

Wstęp wolny